HORDALAND FYLKESKOMMUNE

Kva er fylkeskommunen si rolle og handlingsrom i næringsutviklinga? Roller og samspel mellom fylkeskommunen og Hardangerkommunane?

Fylkesdirektør Bård Sandal

Utviklingsplan for Hordaland
Regional planstrategi 2016-2020

Innhald

- Langsiktig mål for utviklinga i Hordaland
- Fire hovudmål med strategiar, utviklingsretning og planbehov
- Regionale planar og temaplanar som skal utarbeidast, gjennomførast eller utfasas.
- Retningsliner for vidare regional planlegging - politiske føringar

Langsiktig mål og hovudmål

Langsiktig mål:

- Hordaland skal vera berekraftig, attraktivt og nyskapande

Hovudmål:

Hordaland skal ha:

- Høg sysselsetjing
- Eit inkluderande samfunn
- Ei klima- og miljøvenleg utvikling
- Ein sterk Vestlandsregion

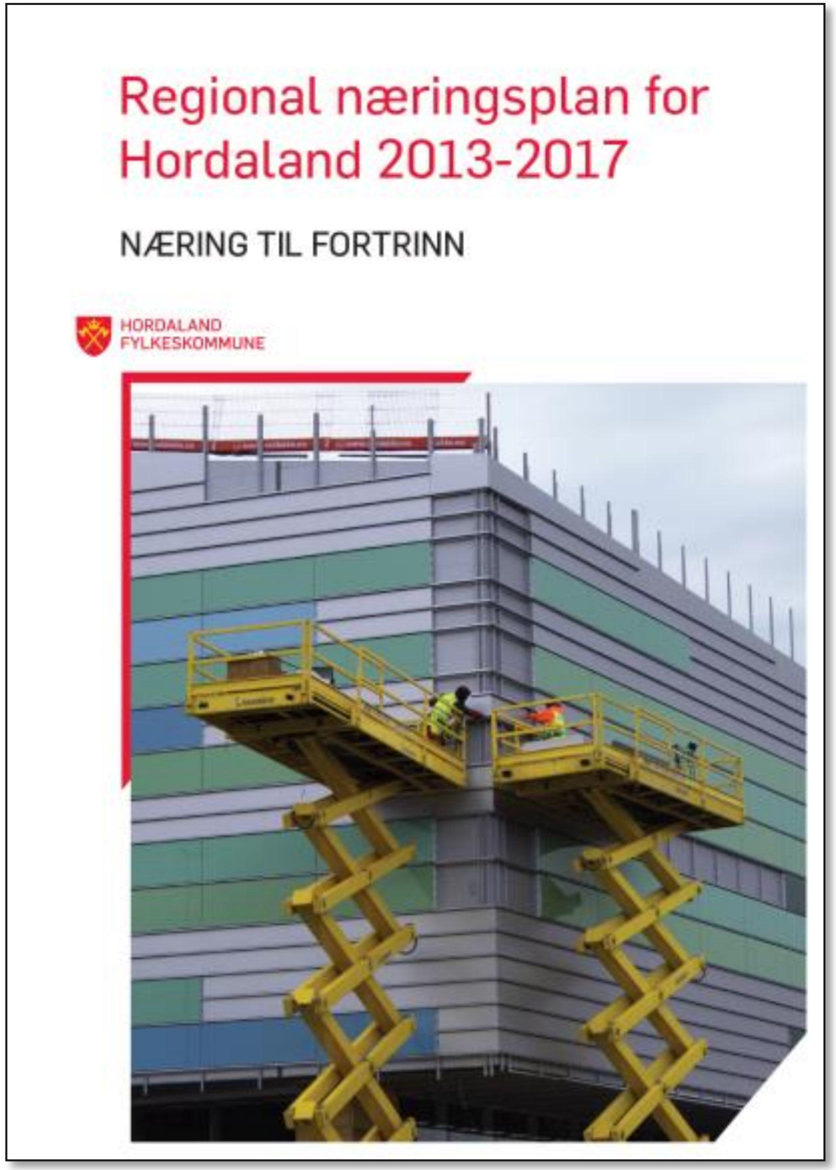
Regional næringsplan for Hordaland 2013-2017
NÆRING TIL FORTRINN
HORDALAND FYLKESKOMMUNE

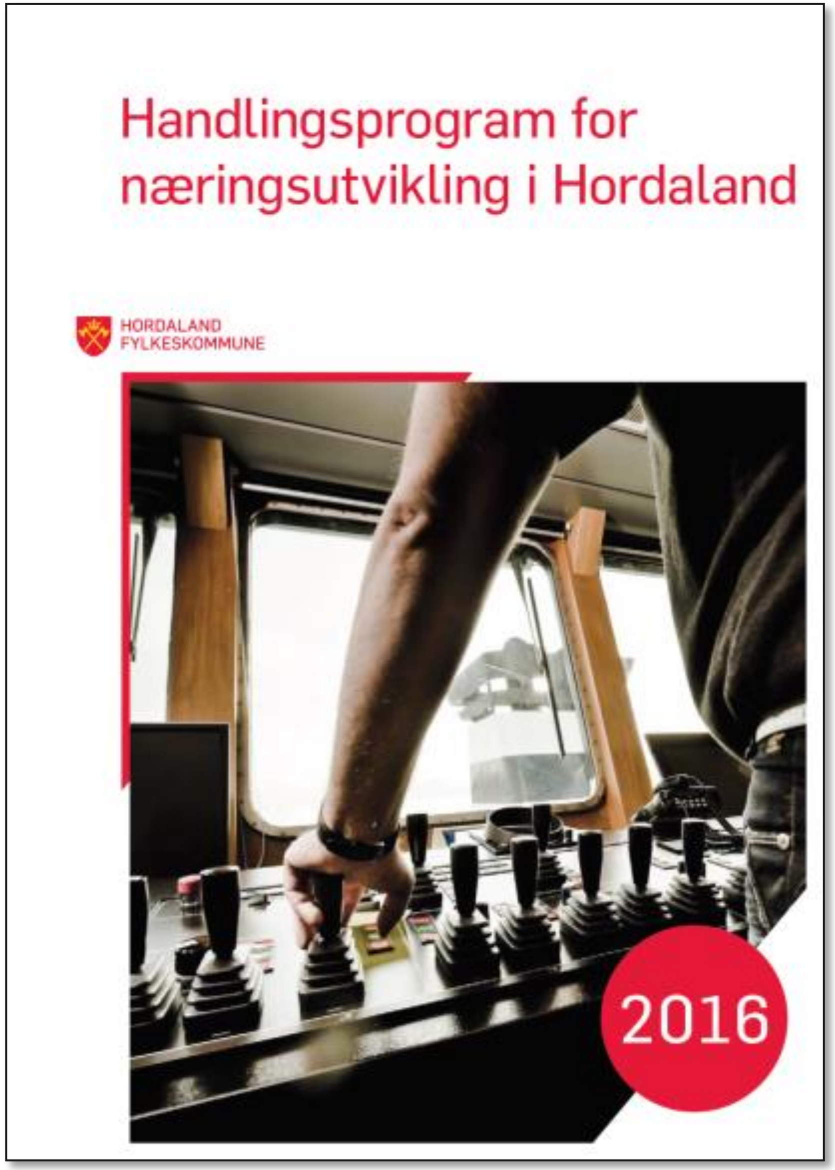
Handlingsprogram for næringsutvikling i Hordaland
HORDALAND FYLKESKOMMUNE
2016

HORDALAND
FYLKESKOMMUNE

Mange viktige samarbeids-prosjekt mellom Hardanger og fylkeskommunen

Forstudie: Merkevare Hardangerfrukt

■ Prosjekt merkevarebygging Hardangerfrukt

– Me må selja smartare

– Me må passa på at me ikkje vert akterutseglde. Me må verta flinkare til å selja produkta våre.

METTE BLEKEN
mette@hardanger-folkeblad.no
99034911

Det seier Magnar Velure, leiar for styringsgruppa for forprosjektet Merkevare Hardangerfrukt. Prosjektet skal finna ut «kor står me og kor går me», og vonleg korleis.

Dagleg leiar for Hardanger fjordfrukt BA, Leif Øie, tok i 2015 til orde for å vidareutvikla og ta betre vare på merkevare Hardanger.

- Vi har den beste frukta. Smaken av Hardanger kan ingen ta frå oss, sa han til HF og oppmoda til både samarbeid og auka fokus på merkevare Hardanger. Og me spurde; kven tek opp hansken?

Hansken er teken opp, og eit prosjekt er i gang. Hardanger fjordfrukt, Ullensvang Fruktlager og Nå Fruktlager står bak. Sjur Ove Svartveit er hyra som prosjektleiar, slik han var for Dyrk Smart, som og var ei felles satsing for dei tre fruktlagera.

> *Fruktnæringa er heldig stilt når det gjeld svinn.*
> MAGNAR VELURE

MÅ BLI FLINKARE TIL Å SELJA: *Magnar Velure er leiar for styringsgruppa for prosjekt Merkevarebygging Hardangerfrukt. Bøndene i Hardanger har Dyrka Smart. No skal dei selja og marknadsføra smart også.* **FOTO: ANDREW WITT**

Strategi

Prosjektet skal vera ferdig i løpet av fyrste halvår 2017. Målet er å følga opp strategisk næringsplan for Hordaland som vil auka produksjon av kvalitetsfrukt med god lønsemd.

Når ein kan hausta frukt av prosjektet Dyrk Smart som har fått volumet opp gjennom meir effektiv dyrking, er det viktig at merkevara samstundes er kjend og attraktiv.

- Det er «in» i tida med lokale og kortreiste produkt no. Fruktdyrkarane kan ikkje levera nok til å dekka etterspurnaden etter norsk frukt på marknaden i dag, og det er langt igjen til at det er fare for overproduksjon, slår Velure fast.

Det er mange aktørar på marknaden. Distrikt både i Telemark, Rogaland og Sogn og Fjordane står sterkt på produksjonssida av frukt og bær, og også Austlandet kjem sterkt på frukt no.

Lite svinn

- Fruktnæringa er heldig stilt når det gjeld svinn, seier Velure når me peikar på strenge krav til både kvalitet, storleik og utsjånad.

For eple er det minimalt svinn og lite for morell. Det er plomme som er mest utsett.

- Dessverre er det kolossale mender plomme som går «rett på skogen», seier Velure som samstundes viser til verksemder som Agasaft og Innigo.

- Dei er gode avtakarar av utsortert frukt som vert til konsentrat, saft og juice - og kjem ut på marknaden som prima vare. Det er viktig å sjå på moglegheiter til betre utnytting av ressursane - og til dømes på blandingsprodukt.

- Prosjektet er og eit forsøk på å bidra til å gjera Hardanger enno meir kjend. Me vil gjera vårt for at me ikkje skal gå i gløymeboka. Merkevare Hardangerfrukt skal og innebera alt anna bra som kjem frå Hardanger, slår leiar Magnar Velure fast.

Han strekar under at effekten av prosjekt som Dyrk Smart og merkevarebygging Hardangerfrukt ikkje kjem umiddelbart. Ting tek tid, og det er ikkje alltid lett å synleggjera effekt.

Opplegg

Dei tre verksemdene som står bak prosjektet, må finna ei felles marknadsorientering, heiter det i prosjektplanen.

Mellom anna vil ein kartlegga konsumentane; kven dei er og kva dei vil ha. Ein vil og søka kunnskap om korleis andre driv merkevarebygging. Prosjektet har ei kostnadsramme på 1,2 millionar kroner. Ein ser for seg bruk av både interne og eksterne ressursar i arbeidet.

I tillegg til dei tre fruktlagera, er Fylkesmannen i Hordaland, Innovasjon Norge, Hordaland fylkeskommune, Hardangerrådet og Sparebanken Vest - som den desidert største - inne med økonomisk støtte til prosjektet.

PROSJEKTET

- Eigar: Hardanger fjordfrukt, Ullensvang fruktlager, Nå fruktlager. Styringsgruppe: representantar frå eigarane: Magnar Velure, Asbjørn Lutro og Torleiv Nå Helle, Jostein Eitrheim, Hardangerrådet, Asgeir Løno, Sparebanken Vest, Helge Møller, Merkevare Hardanger, Heidi Bjønnes Larsen, Hordaland fylkeskommune.
- Prosjektgruppe: Leif Øie, Hardanger fjordfrukt, Sigbjørn Brusletto, Ullensvang fruktlager, Torleiv Nå Helle, Nå fruktlager.
- Prosjektleiar: Svartveit bedriftsrådgiving AS.

Hardanger Folkeblad 30.januar 2017

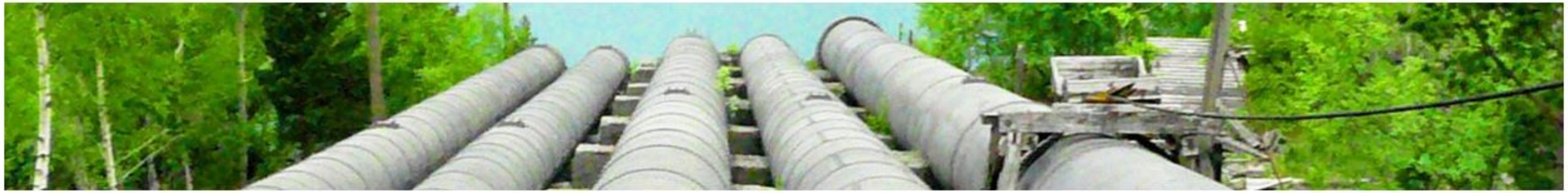

HARDANGERKONFERANSEN 2016

Hardangerkonferansen 2016 vart arrangert i Eidfjord på Quality Hotel Vøringsfoss. Fokus var på omstilling og det grøne skiftet. Nytt av året er at Reisemål Hardanger Fjord la sin Haustkonferanse til denne konferansen.

foto: Sigbjørn Brusletto

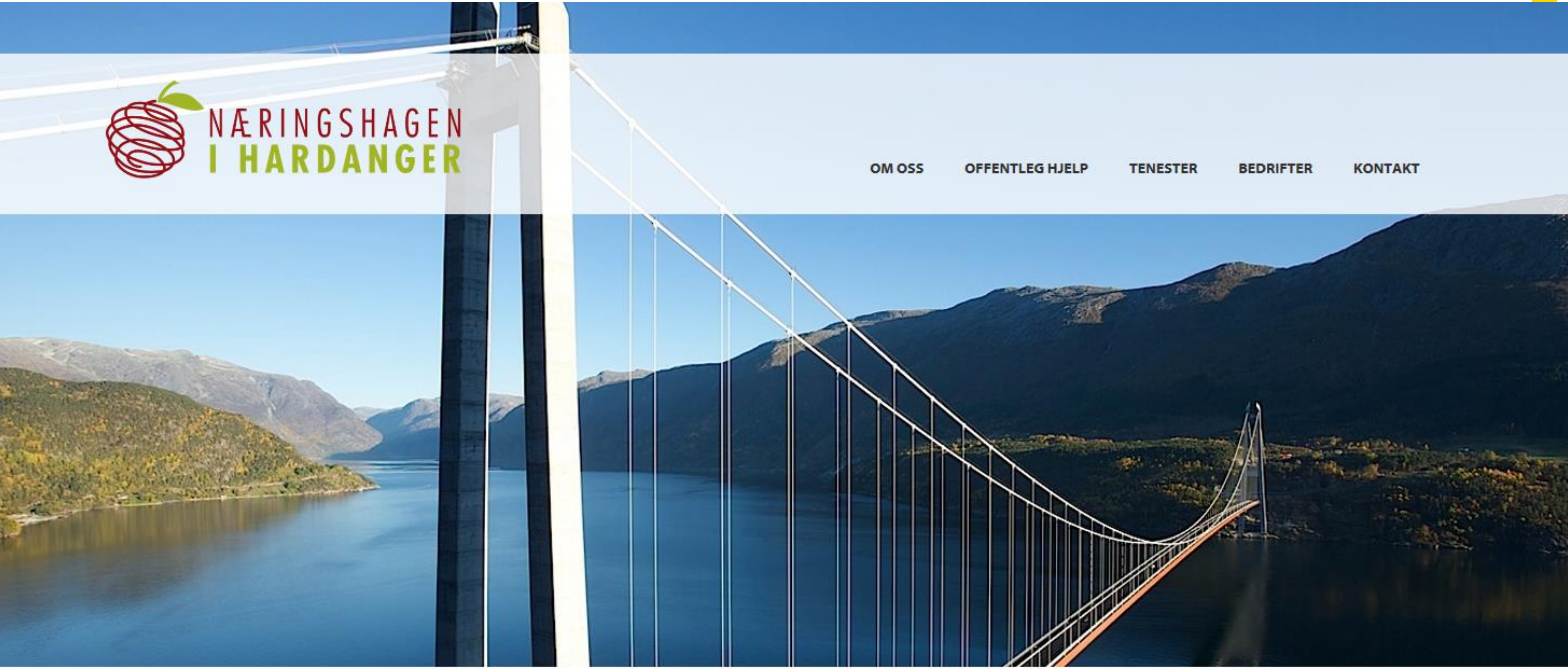
NÆRINGSHAGEN
I HARDANGER
OM OSS
OFFENTLEG HJELP
TENESTER
BEDRIFTER
KONTAKT

ASCENT

TRAINEE
INDRE HORDALAND

- Har du lyst til å få en knallstart i arbeidslivet?

OM OSS | REGIONEN | BEDRIFTENE | TRAINEEN | KONTAKT | SØK TRAINEESTILLING | FOR BEDRIFTER | SE KALENDEREN

Ønsker du relevant erfaring fra flere bedrifter på kort tid? Og har du

Søk om

Veitlagraut' (small porridge) from Hardanger (porridge suitable as dessert or together with coffee)

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

HNH – midlar til Hardanger 2015 og 2016

År	Tittel	Søker	Totalt	Innvilget
2015	Hardanger åtgaum	Bygdagnist AS	1 400 000	400 000
2014	Hardanger den kulturelle fjorden	Hardanger og voss museum	906 000	200 000
2015	Etablering av regional næringshage i Hardanger	Næringshagen i Hardanger	1 430 000	300 000
2015	Næringshagen på Voss prosjekt gründerhjelp	Næringshagen på Voss	2 950 000	600 000
2015	Gartnar deltid 2015	Hjeltnes vidaregåande skule	1 010 000	140 000
2015	Aktiv Heile Året - 2015-2016	Destinasjon Voss AS	10 100 000	750 000
2015	Bjørnefjorden utdanningsmesse 2015	Lions Club Os	584 900	60 000
2015	Etablerarfond for Hardanger	Hardangerrådet	286 000	286 000
2016	Kompetansepakke i reiselivet HNH-søknad	Stiftinga Høgskuleutdanning i Hardanger	550 000	188 700
2016	Rekruttering av fagarbeidarar i Odda	Odda vidaregåande skule v/rektor	3 034 912	378 000
2015	Trainee Indre Hordaland fase II	Trainee Indre Hordaland	2 310 000	550 000
2015	Moglegheitsstudie Trolltungaturismen	Reisemål Destination Hardanger Fjord AS	500 000	225 000
2016	Sjøaure Hardanger Forprosjekt 2016	Reisemål Destination Hardanger Fjord AS	600 000	175 000
2016	Hardangerkonferansen 2015	Hardangerrådet iks	213 000	100 000
2016	Omstilling innen oljeindustrien. Fonna Contracting	Næringshagen i Odda AS	765 000	250 000
2016	Etablerarfond for Hardanger	Hardangerrådet	584 000	584 000
2016	Landsbytorg og sjøfront på Jondal ferjekai	Jondal kommune	2 815 000	700 000
2016	Hardangerkonferansen 2016	Hardangerrådet iks	213 000	100 000

HORDALAND FYLKESKOMMUNE

2015	Moglegheitsstudie Trolltungaturismen	Reisemål Destination Hardanger Fjord AS	500 000	225 000
2016	Sjøaure Hardanger Forprosjekt 2016	Reisemål Destination Hardanger Fjord AS	600 000	175 000
2016	Hardangerkonferansen 2015	Hardangerrådet iks	213 000	100 000
2016	Omstilling innen oljeindustrien. Fonna Contracting	Næringshagen i Odda AS	765 000	250 000
2016	Etablerarfond for Hardanger	Hardangerrådet	584 000	584 000
2016	Landsbytorg og sjøfront på Jondal ferjekai	Jondal kommune	2 815 000	700 000
2016	Hardangerkonferansen 2016	Hardangerrådet iks	213 000	100 000
2016	Bike The Fjords	sigma Voss AS	2 692 627	355 668
2016	WellGuard - utvikling av teknologi for en grønnere oljeindustri	WellGuard AS	3 600 000	1 500 000
2016	FRUKTSMAK - smakskomponentar i friske og foredla produkt	NIBIO Ullensvang	10 140 000	1 200 000
2016	Styrekompetanse 1-kurs for Hardanger og Voss	Næringshagen i Hardanger	375 000	65 000
2016	Vidareutvikling av UE Hardanger	Næringshagen i Odda	1 316 000	277 000
2016	Tilskot Næringshagen i Hardanger - haust 2016	Næringshagen i Hardanger AS	1 500 000	150 000
2016	Aktivitet i Team Hardanger	Hardangerrådet	25 000	25 000
2016	Omstillingsprosjektet TINE Hardanger Meieriet	Næringshagen i Hardanger	460 000	150 000
2016	Tettstadsutvikling i Norheimsund -vidare utvikling	Kvam herad	200 000	100 000
2016	Merkevare Hardangerfrukt - Forprosjekt Justert	Hardanger Fjordfrukt SA	1 204 210	150 000
	SUM		**51 764 649**	**9 959 368**

Kompensasjonsmidlar for auka arbeidsgjevaravgift

År	Tittel	Søker	Støtteordning	Totalt	Innvilget
2016	Etableringskostnad for Næringshagen i Hardanger (NIH)	Næringshagen i Hardanger AS	Komp	940 877	500 000
2016	Ungt Entreprenørskap i Hardanger	Næringshagen i Odda AS	Komp	360 000	50 000
2016	Bedriftsutvikling på Hardanger Fiskeforedling AS	Hardanger Fiskeforedling AS	Komp	1 650 000	0
2016	Turistveg Hardanger - opprusting Steinsdalsfossen	Kvam herad	Komp	1 562 726	830 000
2016	Tett på	Hardanger og Voss museum	Komp	2 000 000	1 000 000
2016	Selskap for sal- og distribusjon av lokalmat	Næringshagen i Hardanger AS	Komp	468 000	300 000
	SUM			**6 981 603**	**2 680 000**

Støtte og tilskot,

Næringsutvikling

sjå www.hordaland.no

- › RULL-midlane, landbruk
- › Midlar til utviklingstiltak innan medie- og kultursektoren
- › Midlar til utviklingstiltak innan landbruk
- › Midlar til utviklingstiltak innan reiseliv
- › Midlar til utviklingstiltak innan marine næringar
- › Midlar til utviklingstiltak innan maritime næringar
- › Midlar til utviklingstiltak innan energi
- › Tilskot til kommune- og tettstadsutvikling
- › Tilskot til utvikling av datalagringssentre og betre fiberstamnett i Hordaland
- › Tilskot til utbygging av breiband i Hordaland
- › Tilskot til regionsenter og lokalsamfunnsutvikling
- › Tilskot til lokalsamfunnsutvikling (LivOGLyst)
- › Kompensasjonsmidlane
- › Tilskot til regionale utviklingsprosjekt
- › Handlingsprogram for næringsutvikling i Hordaland (HNH)
- › Tilskot til omstilling i petroliumsindustrien i Hordaland
- › Tilskot for klimaretta tiltak(HNH-midlar)
- › Etablerarfond for Sunnhordland
- › Erasmus+ for tilsette i ulike verksemder

Plan og planarbeid

- › Tilskot til kommune- og tettstadsutvikling

Utdanning

- › Tilskot til lærebedrifter
- › Erasmus+ for elevar, lærlingar og lærarar
- › Erasmus+ Aktiv ungdom

Handlingsprogram for næringsutvikling Hordaland 2017 (HNH – statlege midlar) – 58,1 millioner kr.

DET KONGELEGE KOMMUNAL- OG MODERNISERINGSDEPARTEMENT

Tabell 1 Mål, kap./post og løyving for 2017 til Hordaland fylkeskommune

Hovudmål	Delmål	Kap./ post	Nemning	Løyving (i 1 000 kr)
1 Omstillingsdyktig næringsliv og lokalsamfunn i distrikta	1.1 Eit verdiskapande næringsliv i område med spreidd busetjing og store avstandar	550.62	Bedriftsretta låne- og tilskotsordningar i distrikta	23 560
	1.2 Inkluderande og vekstkraftige lokalsamfunn i område med særlege distriktsutfordringar	550.64	Inkluderande og vekstkraftige lokalsamfunn	18 540
2 Omstillingsdyktige regionar	2.1 Velfungerande næringsmiljø og tilgang til relevant kompetanse	553.60	Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og tilgang til kompetanse	7 000
	2.3 Nye arbeidsplassar i område som er ramma av vesentleg reduksjon i sysselsetjinga	553.65	Omstillingsprogram ved akutte endringar i arbeidsmarknaden	9 000
Sum				58 100

Føringar for bruken av verkemidlane

Distriktsindeksen 2016	
Kommune	**Indeks**
1246 Fjell	88,8
1247 Askøy	88,4
1243 Os	87,5
1256 Meland	83,3
1201 Bergen	82,4
1245 Sund	78,2
1263 Lindås	76,9
1259 Øygarden	76,1
1244 Austevoll	74,4
1216 Sveio	71,7
1264 Austrheim	70,6
1221 Stord	69,8
1253 Osterøy	65,7
1241 Fusa	60,3
1260 Radøy	59,4
1219 Bømlo	59,0
1222 Fitjar	56,1
1242 Samnanger	55,6
1211 Etne	46,7
1235 Voss	46,0
1252 Modalen	45,4
1266 Masfjorden	44,5
1223 Tysnes	43,3
1238 Kvam	40,9
1232 Eidfjord	40,7
1251 Vaksdal	38,2
1224 Kvinnherad	33,2
1231 Ullensvang	31,0
1227 Jondal	28,0
1234 Granvin	27,0
1233 Ulvik	26,0
1228 Odda	24,7
1265 Fedje	17,6

Kap. 550, post 62 Bedriftsretta låne- og tilskotsordningar i distrikta – 23,6 mill. kr

- Verkeområdet for distriktsretta investeringsstøtte 1. juli 2014 – 31. desember 2020:

Kap. 550, post 64 Inkluderande og vekstkraftige lokalsamfunn – 18,5 mill. kr

- Fylkeskommunane vurderer kva for område som har særlege distriktsutfordringar i sitt fylke, jf. distriktsindeksen. Desse områda kan vere utanfor verkeområdet for distriktsretta investeringsstøtte.

Kap. 553, post 60 Regionale tiltak for utvikling av næringsmiljø og tilgang til kompetanse – 7,0 mill. kr

- Løyvinga skal vere med på å skape omstillingsdyktige regionar gjennom å leggje til rette for velfungerande næringsmiljø og tilgang til relevant kompetanse. Målet er å mobilisere til samarbeid mellom bedrifter i næringsmiljø og til koplingar mellom bedrifter og relevante utdanningsmiljø for å møte kompetansebehovet i næringslivet.

Kap. 553, post 65 Omstillingsprogram ved akutte endringar i arbeidsmarknaden – 9,0 mill. kr

- Løyvinga skal styrkje næringsgrunnlaget og bidra til etablering av nye arbeidsplassar i kommunar/regionar som opplever ein vesentleg reduksjon i sysselsetjinga.

ETABLERARFOND FOR HARDANGER

Hordaland fylkeskommune oppretta i 2015 tre etablerarfond. Hardanger er eit av dei.
I 2016 er summen dobbla og Hardanger får no 584 000 kroner. Hardangerrådet iks er sett til å forvalta desse midlane. Alle midlane er delt ut for 2016. Me forventar å få desse midlane også i 2017.

KORLEIS KAN DU SØKJA?
Alle søknadane må sendast digitalt inn på www.regionalforvaltning.no,. Der finn du Etablerarfond for Hardanger som er vår portal.

Lurar du på noko så er vår kontaktperson i Hardanger er Trude Lægreid Rinaldo, konsulent i Hardangerrådet iks. Ho kan nås på telefon 48954550 eller mail trude@hardangerraadet.no
Du kan også ta kontakt med etablerarrettleiaren i kommunen din.

foto: Sigbjørn Bruslette

«Invest in Bergen» – Interim styringsgruppe

Strategi «Invest in Bergen»

Mål	Bidra til etablering av nye arbeidsplasser i Hordaland
Hoved strategier	Invest in Bergen – «innflagging av virksomheter»
Hoved aktiviteter	Markedsføring og profilering; Oppsøkende salg; «På stedet» service for interes-senter; Nærings-vennlig offentlig sektor
Kritiske suksess faktorer	Mobilisering av klyngene og NL; Relevante og oppdaterte verktøy; Personale med NL kompetanse og nettverk; Kunnskap om regional politikk og forvaltning; «Prospects»; Kommuner med NL forståelse

INVEST IN BERGEN

Etablerersenteret

Etablerersenteret

- Korleis skal Etablerersenteret sine tenester knytast saman med fylkeskommunen sitt arbeid, og korleis skal me ivareta det gode arbeidet som vert utført regionalt/lokalt i dag?
- Korleis gjere Etablerersenteret relevant for heile fylket?
- Korleis ser aktørkartet innan etablererrettleiing og etablererkursing ut i dag?

ETABLERARTENESTA I HORDALAND

Nasjonalt- og regionalt nivå - strategisk, politisk

Hordaland Fylkeskommune, ved Næringsseksjonen

Hordaland Fylkeskommune sine samarbeidspartnarar

Hordaland fylkeskommune → Mål-styring

Kommunal- og moderniserings-departementet → Mål-styring

A. Allmenne tenester
- Tildeling av offentlege verkemidlar
- «Kom – an» portalen
- Liv & Lyst – programmet
- Kurs i etablererrettleiing (HIB)
- RULL- midlar
- Entreprenørskapskonferansen
- Arenabygging
- Rettleiing
- ....

B. Etablerersenteret
- ABC ETABLERING (Kompetanseprogram)
- 1 – 2 – 3 Start-Up's (in English)
- Nettverkstreff
- "Månedens bedrift"
- "Bli gründer i Bergen"
- Rettleiing

Oppdrag →

→ 1. Førstelineteneste hos alle kommunar i fylket
→ 2. Innovasjon Norge
→ 3. NAV
→ 4. Fylkesmannen i Hordaland
→ 5. Regionråda i Hordaland
→ 6. Næringshagar:
  - Voss
  - Hardanger
  - Nordhordland
  - Masfjorden og Gulen
→ 7. Inkubatorar:
  - Atheno
  - Nyskapingsparken / BTO
  - Industriutvikling Vest
→ 8. Impact HUB Bergen
→ 9. Connect Vest
→ 10. Ungt Entreprenørskap

MÅLGRUPPER:
- Etablerarar
- Entreprenørar / Gründarar